

evaluačního nástroje a popsal, do jaké míry reprezentuje daný obsah. Na základě jeho připomínek byl nástroj upraven. K zajištění dostatečné míry obsahové validity přispěly také předchozí práce autora. Stupeň reliability, tj. spolehlivosti hospitačního archu byl v tomto případě kvantifikován pomocírelativní četnosti shody v pozorování dvou nezávislých pozorovatelů, resp. pomocí příslušných intervalů spolehlivosti.

Popis nástroje

Evaluační nástroj je založen na metodě přímého pozorování jevů ve výuce vztahujících se k výskytu a optimálnímu využívání metod a organizačních forem výuky. Záznam se děje do připraveného pozorovacího archu (hospitačního archu), strukturovaného výčtem metod a forem výuky. Do pozorovacího archu je zaznamenáván výskyt metod a forem výuky, hodnocení jejich optimálního užití je součástí diskuze zjištěných výsledků. Děje se na základě rozhovoru pozorovatele s pozorovaným. K tomuto vyhodnocování jsou v evaluačním nástroji poskytnuty návodné otázky.

Evaluační nástroj má tři části:

1. Konkrétní vymezení jednotlivých metod a organizačních forem výuky (součástí charakteristik metod a forem jsou příklady vztahu mezi cílem, obsahem a metodou/formou výuky). Na základě uvedených charakteristik má pozorovatel rozhodnout, zda se daná metoda nebo forma v pozorované výuce vyskytla.
2. Hospitační arch: má umožnit systematický záznam výskytu výukových metod a organizačních forem výuky ve sledované výuce. Obsahuje tabulku pro základní údaje o výuce, škálu s vymezenými dvěma stupni a dále tabulku, ve které jsou uvedeny konkrétní metody a formy výuky. Je zde možnost uvést také jiné než vyjmenované metody a formy, pokud se vyskytly (položky 9 a 13).
3. Diskuzní část, která slouží jako vodítko k diskuzi na základě pozorování proběhlé výuky. Diskuze by měla probíhat mezi učitelem, jehož výuka byla pozorována, a pozorovatelem, příp. za účasti dalších, zejména zkušených kolegů-učitelů. Diskuze má vést ke strukturované reflexi výuky z hlediska forem a metod a k nastínění možností, jak pracovat s metodami a formami výuky v budoucnu. Otázky se týkají struktury celé výuky (vazby cíl – prostředky – hodnocení), specificky pak vhodného nebo méně vhodného použití metod a forem a možných alternativ.

Využití nástroje

Evaluační nástroj je zaměřený na posouzení výuky z hlediska výskytu a účelnosti využívání metod a forem výuky, je tedy orientovaný spíše k oblasti 4. Z jeho charakteristiky však vyplývají určité možnosti i pro sledování dílčích charakteristik uvedených v oblasti 6. Vidíme je především v těchto aspektech:

- Nástroj je založený na přímém pozorování výuky, přináší tedy jevy v živé, reálné podobě. Jasně vybízí k alteraci výuky tam, kde jsou reflektovány problémy.
- Bezprostředněji k oblasti 6 je zaměřena položka o individualizované výuce, na jejíž charakteristiku by bylo možné navázat detailnějším rozpracováním pro žáky s potřebou podpůrných opatření (kritérium 6.2).
- Úpravou položek diskuzní části, zaměřenou na variabilitu metod a forem (tj. co nabízí pozorovaná výuka pro učení dětí s rozmanitými učitelskými charakteristikami a jak pracovat s alternativními postupy), lze vytvořit autoevaluační nástroj, který by více sledoval oblast 6, zejména kritéria 6.2 a 6.3.